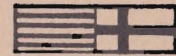

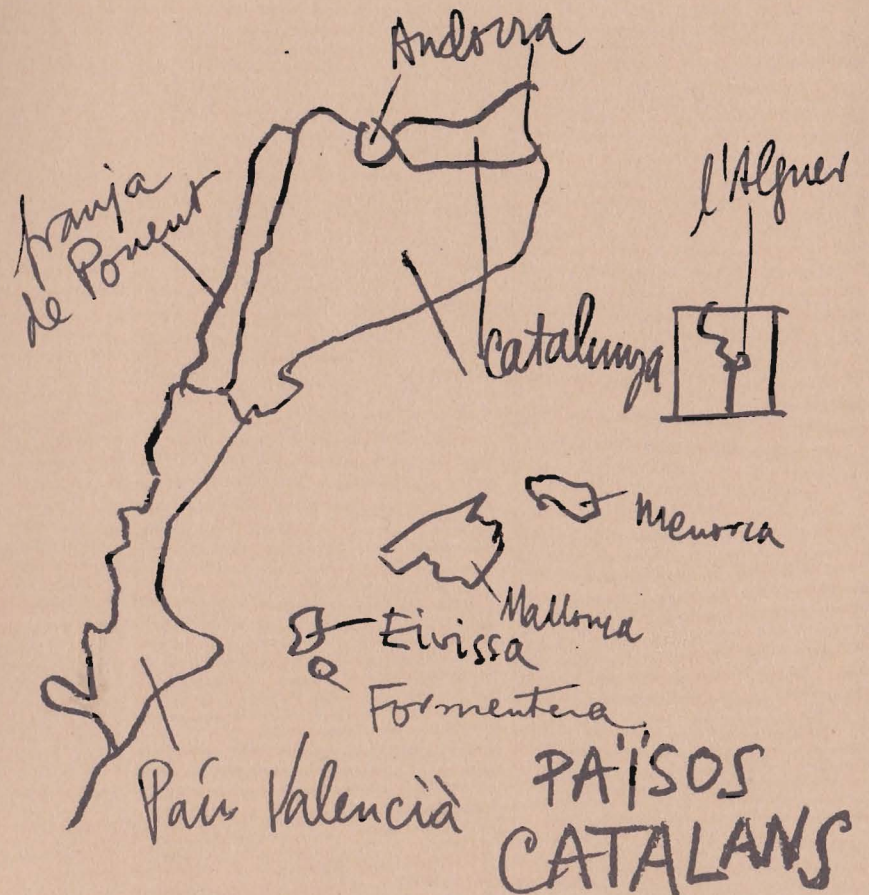
BUTLLETÍ

de l'associació cultural catalana
als països nòrdics
les quatre barres

any 1978

núm 0

SUMARI

Què és i què vol l'Associació Cultural Catalana
Le Quatre Barres.....3

M'han demanat que parli de la meua Europa(poema de
Salvador Espriu).....4

D'art.....6

Sobre els constipats i com tractar-los.....8

Om Mallorca och dess språk.....13

D'àpats.....16

Om hur man kan faktiskt lära sig mycket om de katalanska länderna genom att åka till Berlin! 18

Pålen, av Lluís Llach, övers. av Claes von Rettig.....20

Sov, sov, lilla kalv, av Pere Quart, övers. av Claes von Rettig.....21

Mots encruats.....22

No cal dir que els articles expressen en principi només l'opinió de llurs autors.

QUE ES I QUE VOL L'ASSOCIACIÓ CULTURAL CATALANA

LES QUATRE BARRES

El dia 4 de febrer de 1978 i amb la denominació de les quatre barres quedà constituïda a la ciutat d'Estocolm una associació cultural catalana.

Aquesta té per finalitat fomentar els valors culturals dels Països Catalans entre els catalans dels països nòrdics i donar-los a conèixer dins aquesta àrea geogràfica; afavorir la comunicació i l'intercanvi cultural.

M'HAN DEMANAT QUE PARLI DE LA MEVA EUROPA

de Salvador Espriu

Cum grano salis.

A Joan Crusellas.

Jo sóc d'una petita terra
sense rius de debò, sovint assedegada de pluja,
pobra d'arbres, gairebé privada de boscos,
estesa per llavant al llarg de la vella mar
que atansa el difícil i sangonós diàleg
de tres continents.
Unes palmeres que amb els ulls closos
miro sempre immòbils sota l'oreig
tanquen el meu país pel migjorn.
Pel nord, unes maresmes. I a posta de sol
hi ha unes altres terres que anuncien el desert,
les nobles, agostades, espirituals terres germanes
que jo estimo tant.
Alts cims trenquen la meva pàtria en dos Estats,
però una mateixa llengua és encara
parlada a banda i banda,
i en unes clares illes endinsades en el mar antic,
i en una contrada també insular, més llunyana,
que avui pertany a un tercer poder.
Que diversa la meva petita terra
i com ha hagut de sofrir, durant segles i mil·lenaris,
la violència de diversos pobles,
les aspres guerres civils enceses dintre els seus límits
i és enllà del palmerar i els aiguamolls,
de la seca altiplanura i de les ones!
Perquè prou sap el nostre llarg dolor
que qualsevol guerra desvetllada entre els homes,
la més estranya o grandiosa lluita
que s'abrandi entre els homes,
és tant sols una guerra civil
i ens porta a tots patiment i tristesa,

la destrucció i la mort.
Per això ara és tan profunda la nostra esperança
—en el meu somni, ja contemplada realitat—
d'integrar-nos, en un temps que sentim proper,
salvades la nostra llengua i la nostra història,
en una unitat superior que duu el nom,
obert, bellíssim, d'aquella filla d'Agènor,
que un savi esguard veié prodigiosament passar
de la costa fenícia a les platges de Creta.
Quan arribi el dia, haurem fet el primer
i inesborrable pas vers la suprema
unió i igualtat entre tots els homes.
I potser aleshores ens serà permès de començar,
sense classes socials, ni odis religiosos,
ni diferències cruels i injustes pel color de la pell,
la nostra peregrinació a través de l'espai,
cap a la pensada llum,
i de seguir sense temença les misterioses
vies interiors de Déu, del no-res,
els infinits i lliures i alhora
necessaris camins veritables de la bondat.

Que no sigui decebuda la nostra esperança,
que no sigui escarnida la nostra confiança:
així molt humilment ho demanem.

Barcelona, 1959.

D'ART

PAMON LARRUY, nascut a Barcelona l'any 1928, va cursar estudis d'art a la Llotja de la mateixa ciutat de l'any 1939 a l'any 1943, tot just acabada la guerra civil espanyola. Del 1943 al 1947 va seguir els estudis de pintura a l'Acadèmia de Victor Ripaux. Després d'alguns viatges per Espanya i el nord d'Àfrica es va traslladar a Suècia on ha residit fins ara. Ha exposat a França, a Anglaterra, a Bèlgica, a Suècia i a Espanya. Aquest any ha obtingut un premi estatal per la realització de la seva labor artística a Suècia.

Mentre la neu cobria els carrers de la capital nòrdica, Larruy retornava a la Galleri Colours d'Estocolm, des del seu refugi de Tierp, per fer-nos conèixer les seves noves experiències artístiques i mostrar-nos una magnífica col·lecció de quadres que, com de costum, ens van fer reviure els colors i els contrastos de la nostra terra.

Larruy, després de vint anys fora de Catalunya, conserva encara en la seva ment aquells idíl·lics i bells paisatges que avui desgraciadament moltes vegades han desaparegut. Per tant la seva obra recobra avui una importància històrica. Així un crític suec ha escrit que "sembla que Larruy té, en el seu interior, un tresor inesgotable de motius de la seva terra", difícilment apreciables en altres pintors que han viscut durant llargues temporades fora del seu país. El paisatge espanyol viu en l'obra de Larruy. "Quan hom contempla els seus quadres neix l'enyorança de la terra llunyana", escrivia un emigrant fa uns anys.

Si els colors que predominen en la pintura de Larruy

són quasi sempre el verd i el blau —hom s'adona de la influència de Picasso— una bona part de la seva obra actual reflecteix l'acció de l'home lluitant pel pa de cada dia: pescadors, segadors, veremadors mostrant en llurs rostres l'expressió de la fatiga i la pobresa. Entre les obres ara exposades n'hi ha una que és una tercera edició de l'obra dels segadors, que Larruy havia pintat anteriorment. És una composició harmoniosa de cinc pagesos segant el blat, amb les falçs lluints, una expressiva composició que venturosament avui va acompanyada amb els tons del "bon cop de falç defensors de la terra". És evident que Larruy ha madurat i que les seves figures són avui quelcom més que fredes i inexpressives imatges.

Esperem que aquest any Larruy es decideixi a retornar a Barcelona per exposar la seva producció i a mostrar-la als nostres compatriotes.

MAGÍ ROVIRA

SOBRE ELS CONSTIPATS I COM TRACTAR-LOS

Penso parlar-vos dels constipats, una malaltia corrent i vulgar però —encara que no us ho cregueu— de gran transcendència humana, social i econòmica. Una malaltia que és tan vella com la humanitat. Respecte als constipats hi ha hagut —i en part continua havent-hi— molts prejudicis. Tota classe de tractaments han florit durant segles, alguns d'ells una mica brutals com ara una bona purga o una sagnia. Afortunadament, avui dia sabem de què va i podem dir que és una malaltia que ens afecta, més o menys, a tots i que no té importància, sense que per això no pugui arribar a ser perillosa si no se'n té cura i vénen complicacions. En general els constipats comencen amb estornuts, una mica de raspiera o mal de coll o un poc de tos. No tots els símptomes apareixen sempre o d'un cop; això depèn de la constitució individual. Uns tenen moquera, uns altres sols una mica de mal de coll, etc.

Avui sabem també la causa dels constipats, que és una infecció en general causada per virus, de vegades per bacteries. Els constipats sempre són la causa d'una infecció i mai la causa, com se sol dir, d'un refredat. S'han fet moltes investigacions sobre aquest tema i sabem que passar molt fred o una bona mullena no porta mai cap constipat si no hi ha agents infecciosos. La causa que hi hagi menys constipats a l'estiu que a l'hivern és, que a l'estiu estem més a l'aire lliure, no tant els uns sobre els altres, mentre que a l'hivern estem més dintre les cases i el contacte amb la gent és més íntim, amb més possibilitats de contaminació mútua. No confongueu els constipats amb la grip. Mentre el causant dels constipats és sempre una infecció per virus o bacteries, el de la grip és sempre un virus. El començament pot ser semblant, però la grip dóna sempre més mal estat general, amb dolors de la

musculatura i sempre dóna febre més alta. La temperatura en els constipats no puja mai a més de 38°, això en els adults. Dels infants ja us en parlaré més endavant.

Quan ens constipem és que alguna altra persona ens ho ha encomanat. La contaminació es produeix a través de moltes petites gotes que ens arriben a tocar quan una persona constipada estornuda o tus. La incubació dels constipats —és a dir el temps que passa entre la contaminació i els primers símptomes— és d'un a tres dies. És a dir que si després de tres dies d'haver estat en contacte amb una persona constipada continueu trobant-vos bé, vol dir que us heu salvat. La duració dels constipats depèn de la virulència dels virus o de les bacteries, però normalment un constipat no sol durar més de 3-6 dies. Quan s'allarga més, vol dir que hi ha complicacions, que no cal que siguin greus.

No totes les persones estan predisposades a constipar-se de la mateixa manera. Segons diverses investigacions, del sis al deu per cent de la població no estan pràcticament mai constipats. Segurament això és degut a unes defenses més grans, però exactament no en sabem la causa. Per altra part hi ha d'un sis a un deu per cent de la població que té tendència a constipar-se sovint. Aquesta gent tenen poques defenses, encara que ben bé no sabem què diferencia aquest dos grups extrems. Els infants solen agafar constipats i altres infeccions amb molta més facilitat que els adults: això és degut a falta encara de la for ació de defenses pròpies i com que hi ha diferents virus i bacteries quan han aconseguit immunitat contra un dels factor infecciosos, es contaminen d'un dels altres amb el qual encara no havien tingut contacte. Dels constipats, en realitat, no hi ha manera de prevenir-se'n. Això suposaria que hauríem d'aïllar-nos i no tenir contacte amb ningú, cosa pràcticament impossible. Però el que podem fer els que estem constipats és mirar de no encomanar

als altres. És a dir quan estem constipats hem de mirar de no tossir ni estornudar a la cara del profsme, de no tocar-nos el nas amb les mans o de fer burilles (encara que de vegades sigui agradable!!!). Si no tenim temps d'agafar un mocador de paper quan tossim o estornudem, podem estornudar o tossir en la juntura d'un braç i si no ens hem pogut estar-nos de tocar-nos el nas, ens hem de rentar les mans el més aviat possible i abans de posar-les sobre una altra persona.

Un cop agafat un constipat, la millor medicina és quedar-se a casa i descansar, sobretot si es té temperatura. No fa falta estar-se al llit si no s'està molt cansat, però és recomanable si es té veritablement febre, és a dir 38°. Contra els constipats coneixem moltes medicines casolanes i molt antigues i que sembla que s'han usat en la majoria de les cultures, almenys, que jo ho sàpiga, en les occidentals. Són els consells de beure llet calenta o llet amb mel, o un te d'herbes o de beure's un bon conyac. Podem dir que les begudes calentes si no guareixen poden millorar els símptomes subjectius i no fan mal de cap manera. Pel que es refereix al conyac, l'únic que pot facilitar és que sigui més fàcil d'aguantar el llit, però no ataca ni els virus ni les bacteries. Un o més dies de descans al llit són les principals recomanacions. Contra el malestar general o per fer baixar la temperatura es pot prendre algun preparat d'àcid salicílic (aspirina, magnecyl, bamy...). Contra el virus no tenim tampoc res d'efectiu: per això ni la penicil·lina ni cap altre antibiòtic fa efecte. A més no s'ha de prendre cap antibiòtic sense haver consultat un metge. Si la febre puja a més de 38° i no comença a baixar dintre d'uns quatre o sis dies cal consultar un facultatiu. Els remeis que els doctors donen contra un constipat no són més que gotes per al nas, alguna vegada un xarop per alleujar la tos i bons consells. Sols quan el constipat s'allarga i hi ha símptomes d'infecció bacteriana més virulenta es donen antibiòtics.

Els infants solen reaccionar més dramàticament degut a la seva falta de defenses pròpies. Febre de 40° en un infant és molt corrent i no és causa d'alarma. Molts d'ells continuen eixerits com un pèsol o bé dormen més que de costum. Si el vostre infant es constipa estigueu tranquils i espereu tres o quatre dies a avisar el metge mentre no hi hagi altres senyals, com un gran ensopiment, manca de reacció física i psíquica i naturalment si per la febre us tingués espasmes. La febre alta la podeu mitigar amb petites dosis d'àcid etilsalicílic (aspirina, magnecyl, bamy...) i també refrescant-los tots ells amb aigua freda. No els abrigueu massa, això pot fins i tot ser contraproduent, sobretot en aquests països on vivim, on les cases són tan calentes. No els forceu a menjar si no tenen gana. Ja ho recuperaran quan tornin a estar bons. L'important és que beguin, que beguin força o bé aigua freda o bé alguna altra cosa que els vingui de gust: te, xarop, sucs de fruita, llet... Hi ha infants que quan es constipen tenen tendència a complicacions d'orella. Quan el vostre en doni senyals, no és necessari trucar al metge immediatament, sobretot si és a la nit. Doneu-li àcid salicílic (la quantitat, segons l'edat), doneu-li una beguda calenteta i col·loqueu-lo amb el cap alt, posant-li coixins al darrera. D'aquesta manera baixa la inflor de darrera del nas i de les orelles, cosa que sol calmar un poc el dolor.

Si aviseu el metge no doneu cap antipirètic a l'infant durant sis hores abans de la seva vinguda, perquè aquest vegi millor els efectes de la malaltia. Respecte a quants dies els col·legials han de guardar casa abans d'anar a l'escola, depèn de la gravetat del cas. Si han tingut febre que es quedin dins la llar fins després d'un dia de no tenir-ne, i si no han tingut temperatura, uns quatre o sis dies.

Als adults se'ns fa sovint molt difícil deixar d'anar

a treballar quan tenim un simple constipat. Podem dir que si es tracta d'una persona en general sana, no corre cap perill en sortir de casa. En aquest cas, i si es considera que es té una feina important, convé de mirar de tenir el mínim de contacte possible amb la gent i guardar una higiene estricta. Però si podeu guardar un o alguns dies de descans. Penseu que val més guarir el poc que no el molt i potser pogueu, en un cas així, llegir un bon llibre sense que us faci mal la consciència, o pensar en coses d'indole espiritual o filosòfica i guardar un cert recolliment, cosa que aquesta vida moderna i efectiva ens dona tan poc ocasió de fer.

MERCE, FILLA D'ESCOLAPI

OM MALLORCA OCH DESS SPRÅK

Det är beklagligt att svenskarna som besökt oss i tjugo år anser fortfarande att Mallorca är detsamma som flamenco, grisfest, playa och billig sprit.

Det beror på att vare sig den spanska staten, styrd från Madrid, eller svenska massmedia eller resebolagen har ansträngt sig för att ge en sann bild av vår ö.

Samma påstående kan man göra om resten av de katalanska länderna (Benidorm, Alacant, Costa Brava...). Resultaten är att vår geografi har råkat illa ut med en del felska topografiska benämningar, att vår kust har blivit superexploaterad och vår kultur prostituerad.

Om ni frågar nästan vilken svensk som helst vad man talar för språk på Mallorca, kommer han säkert att svara att där talar man spanska (ön tillhör ju Spanien), det är möjligt att han lär sig spanska för att åka dit. Många som reser till Mallorca märker inte ens -och de har inte heller varit informerade om- att på ön talar man katalanska, ett språk som talas av flera människor än vad som talar danska, finska eller norska.

Mycket få vet att vår litteratur börjar med den store Ramon Llull på 1200-talet och har överlevt till våra dagar. Idag finns en stor och praktfull litterär produktion på ön. Jag tror att Llorenç Villalongas romaner skulle kunna bli uppskattade hos den svenska publiken: men de visar en alltför realistisk bild av Mallorca och därför är de kanske alltför kontroversiella. Han skriver dessutom på katalanska.

Från de katalanska ländernas sida har alltid funnits ett stort intresse för Norden och dess kultur, trots att

det för oss är svårt att turista hit upp. Däremot är det märkvärdigt att från skandinavernas sida, som ju besöker oss jämt, inte har funnits motsvarande nyfikenhet.

Kanske kommer allt det här att ändras en dag. Det skulle vara nyttigt för båda parter.

Här är en lista på några nordiska författare som översatts till katalanska:

ALQUIMIST El bon pastor	LAGERLÖF, S Els Ingmasson
ANDERSEN El company de camí	LAGERLÖF, S Petter Nord
ANDERSEN Contes. 1907	MUNTHE La història de San Michele 1965
ANDERSEN Contes. 1918	BJÖRNSSON Amor i geografia 1903
ANDERSEN El senglar de bronze	BJÖRNSSON Lleonarda. 1922
BLANCHE, A El mal jugador	BJÖRNSSON Més enllà de les forces. 1904
BROSSBÖLL Vendetta. 1903	DIDRINC Jugada suprema. 1921
KIELLAND, A Dos amics. 1910	IBSEN (Casa de nines) Nora. 1912
KRÄMMER Ciudadans de bon humor. 1903	IBSEN L'enemic del poble. 1917
STRINDBERG La gent de Hemsö. 1930	IBSEN Espectres. 1905
BJÖRNSSON Synnova Solbakken. 1935	IBSEN Joan Gabriel Borkman. 1904
FALKBERGET, J La quarta vigília. 1962	IBSEN Peer Gynt
LAGERKVIST Barrabàs. 1963	

IBSEN
Quan ens despertarem d'en-
tre els morts. 1901

IBSEN
Rosmerholm. 1905

STRINGBERG
Dansa de mort. 1976

STRINGBERG
Tres obres en un acte.
1974

STRINGBERG
Dansa de la mort. 1975

IBSEN
L'enemic del poble.
1937

ANDERSEN
Contes. 1952

ANDERSEN
Set contes curts d'
1976

Böcker översatta från katalanska till svenska, har jag bara hittat två av .

KARL AUGUST HAGBERG
Moderna trubadurer
Lund, 1917

SALVADOR ESPRIU
Tjurskinnet
Lund, 1975

RAMON CAVALLER

D'APATS

Avui recomanem:

Mongetes seques

Pollastre amb samfaina

i per postres

Menjar blanc

MONGETES SEQUES

Poseu en remull una mica de mongetes seques. Feu-les bullir i escorreu-les. Tireu-hi un parell d'allis a trossets per sobre i un poc de pebre vermell. En una cassola (o, si no pot ser, en una paella) fregiu en una miconona d'oli un poc de cansalada viada tallada a trossos. Quan hagin agafat color els aparteu. Després hi poseu les mongetes, les fregiu amb el greix de la cansalada que ha quedat a la cassola. Torneu a posar-hi la cansalada i tireu-hi juliverd trinxat.

Quan són més bones és quan són ben calentes.

POLLASTRE AMB SAMFAINA

Per un pollastre normal necessiteu una lliura de tomàtecs (400 grams), 50 grams de llard (o una mica d'oli d'oliva), un parell de cebes, una copeta de xerès o de conyac i un pebrot.

Poseu el pollastre trinxat en una cassola amb el llard fos. Tireu sal. Quan agafi color afegiu-hi el xerès o el conyac. No tingueu ni poc ni massa foc. Feu-li fer un parell de voltes i treieu el pollastre de la cassola. En la mateixa cassola, sofregiu-hi les cebes talladetes ben fines, quan siguin transparents afegiu-hi el pebrot a trossos.

Quan sigui cuit poseu-hi els tomàtecs pelats i a trossos. Afegiu-hi sal i mitja cullerada de sucre. Torneu a posar el pollastre a la cassola, tapeu-la i deixeu-lo que s'acabi de fer a poc a poc.

LES POSTRES

Per a fer el menjar blanc cal: -mig litre de llet
-150 grams d'ametlles picades
-80 grams de midó
-una mica de llimona o bé de vainilla

Dissolgueu el midó amb un poc de llet. Afegiu-hi la resta de la llet. Feu coure fins que s'hagi ben espessit i ho poseu en una plata. Tireu-hi per sobre canyella mòlta.

Bon profit!

'LA CUINERA D'ÖSTERMÄLM

OM HUR MAN KAN FAKTISKT LÄRA SIG MYCKET
OM DE KATALANSKA LÄNDERNA GENOM ATT ÅKA TILL BERLIN!

Under juli och augusti 1978 kommer i Berlin, för första gången, några katalanska veckor, "Katalanische Wochen", att äga rum, organiserade av ett flertal tyska och katalanska kulturpersonligheter och institutioner. De tyska myndigheterna står för 65% av kostnaderna, den återstående delen får katalanerna själva stå för.

Syftet med veckorna är att sprida kännedom för övriga Europa om katalansk kultur och verklighet. Man hoppas att dessa tysk/katalanska kulturveckor skall efterföljas av liknande i andra länder. Förberedelserna är i full gång och man vet redan att en utsällning om "Art i modernitet en els Països Catalans" (Konst och modernitet inom de katalanska länderna) skall visas i Die Staatliche Kunsthalle Berlin.

Inom musikteaterområdet skall man framföra olika verk av Joan BROSSA, MESTRES QUADRENY, TÀPIES. PUTXINELLIS CLACA, i samarbete med Joan MIRO, skall framföra "Mori el merme!", ELS COMEDIANTS sina "Cercaviles". Salvador EPRIUS senaste verk "Una altra Fedra, si us plau" ("En annan Fedra, tack") skall spelas bl a av NÚRIA ESPERT. TEATRE LLIURE, som just nu spelar "Hedda Gabler" och repeterar "La nit de les tribades" ("Tribadernas natt") skall också medverka.

På musikområdet skall ESCOLANIA DE MONTSERRAT, Maria del Càrme BUSTAMANTE och GRUP INSTRUMENTAL CATALA delta.

På filmområdet planeras "Set dies de cinema català" (Sju dagar med katalansk film) med verk från 1896 och fram till idag.

Lluís LLACH -vars sång L'estaca sjöngs i samband med Fru Carrars gevär i parkerna i somras-, Maria del Mar BDNET, Ovidi MONTLLOR, RAIMON och PI DE LA SERRA -de båda senare har varit i Sverige och gett "recitals"- skall delta för "cançons" räkning.

Inom litteratur, språk och historieområdet förbereder man ett flertal konferenser, utställningar och föredrag. Man skall också ha information om geografi, samhällsplanering och turistproblematiken.

På Schweizerhof, ett av de finaste hotellen i Berlin -rekommenderas!-, skall det t o m arrangeras en vecka med katalanska maträtter, dessutom kommer man att på varuhusen visa och sälja katalanska produkter.

Det vore väl intressant om man kunde göra någonting liknande här. Vad väntar vi på? Under tiden kan vi resa till Berlin för att lära oss av deras exempel. Det känns underligt att det är de tyska myndigheterna som finansirar arrangemangen, varför är det inte de spanska eller de franska myndigheterna i stället? Vi ses i Berlin!!!

EN SOM SKULLE VILJA SE ELS JOGLARS
SPELA LA TORNA I BERLIN

PALEN (L'estaca)

av Lluís Llach

Övers. Claes von Rettig

1. Farfar Siset han talte
en morgon vid dörren sin
i väntan på soluppgången
när kärrorna strök förbi.

Han sa: "Vad gör vi med Pålen,
som vi är tjuvdrade vid?
Om inte vi får omkull den,
kommer vi aldrig fram! "

OM VI TAR I PÅ SAMMA GÅNG,
SÅ FALLER PALEN SNART OMKULL!
JA DEN SKA FALLA, FALLA, FALLA --
DEN ÄR RUTTEN ÄNDA IN !

OM DU DRAR TILL SÅ HÄRT DU KAN,
OCH JAG DRAR TILL SÅ HÄRT JAG KAN,
SKA PALEN FALLA, FALLA, FALLA --
VI BLIR FRIA ÄNTLIGEN !

2. Men det har varat så länge.
Händerna har slitits upp.
Bara man släpper det minsta,
känns Pålen större igen.

Jag vet ju att den är rutten,
men , farfar, den är så hög,
att jag ibland tappar orken --
så sjung sången igen !

REFR. OM VI TAR I PÅ SAMMA GÅNG ---etc.

3. Farfar Siset är tyst nu.
Vinden tog med sig hans själ.
Men fastän Pålen är rutten,
står den där än, tung och hög.

Så till er alla som går här,
sjunger vi nu samma sång,
som genom åren vi hörde
farfar Siset sjöng en gång -- :

REFR. OM VI TAR I PÅ SAMMA GÅNG --- etc.

SOV, SOV; LILLA KALV

av Pere Quart

Övers Claes von Rettig

Sov, sov, lilla kalv.
Din mor vaggar dig.
Sov, sov, lilla kalv.
Din mor vaggar dig.

Sov och dröm i mammas famn,
så du växer och blir stark!
Och beredd, på att dö.

Blir du vild eller tam?
Blir du kött åt slaktaren?
Eller martyr, åt ditt land?
För en tjur spelar det ingen roll.

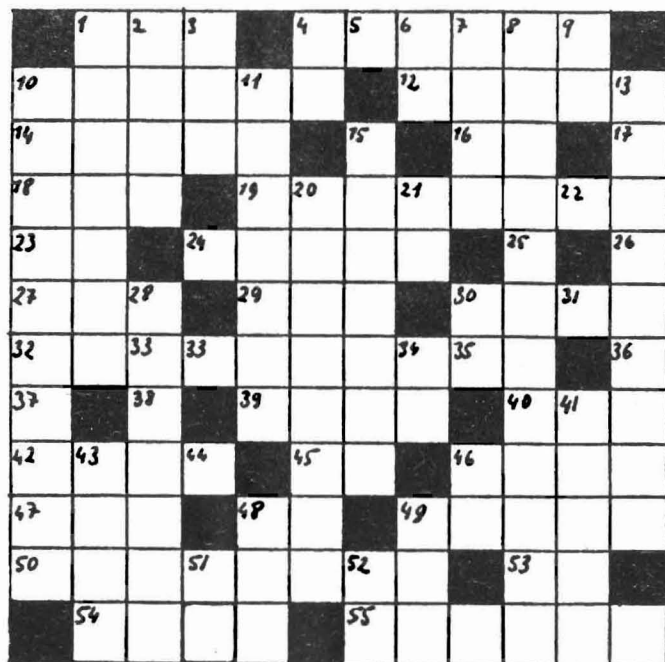
Sov, sov, lilla kalv.
Din mor vaggar dig.

UNA VACA AMB UN VEDELLET EN BRAÇOS

de Pere Quart

Non, non
vine son.
Dorm petit
la mare et bressa.
Cal que creixis ben de pressa;
fes-te fort
per'la mort.
Seràs brau
o de pau?
Seras carn d'escorxador
o màrtir nacional?
Tant se val.
Per un bou
tot és prou.
Ara els somnis vedelló.
Non, non
vine son.

M O T S E N C R E U A T S

HORITZONTALS:

1,4 i 10-Associació cultural catalana als països nòrdics
 12-Obseeixes 14-Tocant 15-Consonant 16-Si en occità
 17-Vocal sueca 18-Mesquí 19-(Al revés) Fer el dropo
 23-Consonants 24-Capturar 25-Punt cardinal 26-Punt
 cardinal 27-Línia central d'un cos 29-(Al revés)Fibra
 tèxtil 30-Diminutiu de nom 32-D'una manera llarga
 36-Consonant 37-Vocal 38-Cinc 39-Recer 40-(Al revés) pre-
 fix grec que significa sobre 42-Fer niu 45-Senyor 46-Anes-
 tèsic 47-Pronom 48-Pronom 49-(Al revés) Cova 50 i 55-Poeta,
 prosiste i autor de teatre català contemporani 53-(Al re-
 vés) Prefix grec que significa dos cops 54-Sala gran

VERTICALS:

10-Comarca de Badalona 1-(Al revés) Costa 43 (Al revés)
 Posi sal 2-S'equivoqui 28-Monedes de poc valor 3-Senyora
 24-Cent 33 i 44 Consonants iguals 51 Consonants diferents
 11-Començó 48-Ciutat de Menorca 4-Consonants 20-(Al rev.)
 El contrari de calçada 5-Numeral 15 i 13 Escriptor suec
 52-Vocals 6-(Al rev.) Gos 21 i 34-(Repetit i al revés) Nota
 48- (Al rev.) Senyora 7-(Al rev.) Refugi pels vaixells
 30- Adverbi de lloc 46-Pronom 8-Restablir 9-Prefix que
 significa ben, bon. 22-Consonant 31-Conjunció 41-Deixi
 de tenir